

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina
Zborovská 3, 586 01 Jihlava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-1729/24-J
Sp. zn. ČŠIJ-S-294/24 J

Název	Základní škola a mateřská škola Výčapy, příspěvková organizace
Sídlo	Výčapy 7, 674 01 Třebíč
E-mail	zsvycapy@seznam.cz
IČO	70 885 249
Identifikátor	600 122 018
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Marie Bartíková
Zřizovatel	obec Výčapy
Místo inspekční činnosti	Výčapy 7, Výčapy Výčapy 79, Výčapy
Inspekční činnost na místě	4., 5., 6. a 10. 12. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti bylo v souladu s § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů: písm. b) zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušného školního vzdělávacího programu, písm. c) zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich soulad s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola a mateřská škola Výčapy, příspěvková organizace (dále škola) vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny a školní jídelny. K termínu inspekční činnosti se v mateřské škole (dále MŠ) vzdělávalo 47 dětí, z toho osm dětí v povinném předškolním vzdělávání a žádné dítě nemělo odklad povinné školní docházky. V základní škole (dále ZŠ) se vzdělávalo v pěti třídách 59 žáků a ve dvou odděleních zájmového vzdělávání bylo v době inspekční činnosti zapsáno 50 účastníků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ve své práci se ředitelka školy (dále ředitelka) opírá o koncepci rozvoje, která analyzuje výchozí podmínky a pokrývá všechny klíčové oblasti činnosti školy. Díky spolupráci se zřizovatelem se podařilo realizovat několik plánovaných záměrů v oblasti materiálního zajištění. Postupně se daří naplňovat stanovené cíle, jako je podpora zdravého životního stylu u dětí a žáků, vytváření školy jako přívětivého a bezpečného prostředí pro děti, žáky a rodiče. Jsou nastavena jasná pravidla organizace činnosti školy, která jsou všem dostupná a srozumitelná.

V rámci nastaveného hodnotícího systému probíhá monitoring a vyhodnocování práce školy podle interních kritérií, které si stanovila ředitelka. Uplatňovaný styl řízení v celé organizaci umožňuje všem zaměstnancům pracovat jako tým.

Častější obměna pedagogického sboru v posledních letech nemá negativní dopad do výuky dětí i žáků. Kvalita pedagogického sboru je na dobré úrovni. Kontrolní a hospitační činnost vedení školy je plánovaná a systematická. Učitelé přistupují ke své práci profesionálně, projevují velký zájem o děti i žáky a jejich proces učení. Pravidelně spolupracují a poskytují si vzájemnou podporu. Avšak možnosti vzájemných hospitací nevyužívají, což omezuje příležitost pozorovat různé vyučovací styly, získávat zpětnou vazbu od kolegů a přispívat k osobnímu i profesnímu rozvoji. Zavedení pravidelné výměny zkušeností a následných reflexí by podpořilo jejich rozvoj a zlepšilo kvalitu výuky. Pedagogové si vyměňují informace každodenním neformálním způsobem. Profesní rozvoj pedagogických pracovníků je vedením školy plánovitě podporován a reaguje na potřeby školy.

Školní poradenské pracoviště tvoří výchovná poradkyně a metodička prevence. Obě tyto funkce zajišťuje ředitelka školy. Nově je školní poradenské pracoviště posíleno o speciální pedagožku. Spolupracují se školskými poradenskými zařízeními. Částečně koordinují poskytování podpůrných opatření, vyhodnocování jejich efektivity však není zcela důsledné. Neprovádí se systematicky a pravidelně.

Součinnost mezi MŠ a ZŠ je efektivně nastavena. Dlouhodobě se daří zajistit bezproblémový přechod dětí z předškolního vzdělávání k povinné školní docházce. Děti jsou s dostatečným předstihem pečlivě připravovány, a to i ve spolupráci se žáky školy. Škola pořádá v rámci bezproblémového přechodu akce, jako například čtení žáků pátého ročníku dětem v MŠ v rámci projektu Česko čte dětem, návštěva divadel, společná práce na projektech školy, pečení perníků, kreativní tvorba v keramické dílně a další. Je zavedena příprava předškoláků v rámci Edukativně stimulační skupiny, kterou vedou učitelky mateřské školy.

Spolupráce školy se zřizovatelem je různorodá a neomezuje se pouze na oblast financí a materiálního zajištění. Vzájemnou spolupráci zlepšuje nabídka společných školních akcí, jako jsou jarní slavnost, koledování před školou či jarní a zimní tvoření, slavnostní vyřazení pátáků nebo pasování prvňáčků na čtenáře. Pravidelná spolupráce s místními myslivci

zajišťuje celoroční školní aktivity v rámci environmentální výchovy, jako je výroba krmítek pro ptactvo, sázení stromů, přednášky o zvěři a včelstvu a další.

Od poslední inspekční činnosti došlo k výraznému zlepšení materiálních podmínek v ZŠ. Kompletní rekonstrukcí půdní vestavby vzniklo moderní, prostorné a útulné místo nazvané Oáza řemesel a jazyků, které slouží jako jazyková, informační, hudební a relaxační zóna. Nedílnou součástí je prostorná keramická dílna s pecí a ateliérem, která je plně využívána nejen ZŠ, ale i školní družinou. Velmi efektní je sloupcový graf vytvořený z kachlů, který si žáci sami vyrábějí. Tento graf znázorňuje počet žáků, kteří v pátém ročníku opouštějí ZŠ.

Zájmové vzdělávání disponuje vlastními prostory. Účastníci efektivně využívají i ostatní prostory školy (tělocvičnu, školní hřiště, počítačovou učebnu).

Hodnocení průběhu vzdělávání

Podnětné prostředí a způsob uložení didaktického materiálu, hraček a dalších pomůcek podporovaly efektivitu vzdělávání v MŠ. Učitelky vedly děti k rozvoji jejich osobnosti a kladly důraz na vytváření základů klíčových kompetencí, které jsou důležité pro jejich další vzdělávání. Pozitivním hodnocením učitelky posilovaly sebedůvěru dětí. Při práci u stolečků jim zpravidla poskytovaly okamžitou zpětnou vazbu. Přiměřeně rozvíjely praktické myšlenkové operace, nabízely různorodé aktivity podporující zejména přírodovědnou a čtenářskou pregramotnost, tělesnou zdatnost i základy zdravého životního stylu (stravování, pohyb). Při všech činnostech je důsledně vedly k pořádku a rozvoji samostatnosti, především při upevňování sebeobslužných dovedností. Výrazným kladem bylo, že učitelky respektovaly osobnost každého dítěte. Komunikovaly s dětmi zdvořilým a přátelským způsobem, což se pozitivně odráželo na pohodě dětí. Režim dne v MŠ respektoval biorytmus dětí, vymezoval potřebný čas pro jejich pobyt venku a vytvářel prostor pro individuální uspokojování potřeby spánku a odpočinku. Řízené činnosti byly zařazovány na základě přímé zkušenosti dětí ve spojení s reálným prostředím.

Poznatky z oblasti předmatematické gramotnosti dovedly nejstarší děti aplikovat např. při konstruktivních hrách, při vyplňování pracovních listů nebo manipulaci s didakticky zaměřenými pomůckami. Grafomotorická cvičení využívaná v průběhu manipulačních nebo výtvarných aktivit výrazně pomáhala při uvolňování paže a ruky a nácvičku správného uchopení psacího náčiní. V závěru činností bylo pozorováno hodnocení a sebehodnocení dětí odpovídající jejich rozumovým schopnostem.

Ve všech hodinách na prvním stupni pracovali žáci v příznivé pracovní atmosféře s esteticky podnětným a motivačním prostředím.

Pedagogové zpravidla dbali na srozumitelné seznámení s tématem hodiny, ve většině hospitovaných hodin byl formulován jasný vzdělávací cíl. Přestože úvodní motivace nebyla vždy plně využita, v průběhu hodiny se většině učitelům dařilo žáky zaujmout. K soustředění žáků úspěšně přispívala snaha pedagogů průběžně je chválit a povzbuzovat. O vybudované vzájemné důvěře mezi pedagogy a žáky svědčí i skutečnost, že se žáci neobávali zeptat na upřesnění zadání.

V některých vyučovacích hodinách byly jednotlivé aktivity dostatečně provázané s uplatňováním mezipředmětových vztahů. Například v hodině českého jazyka byly písně propojeny s probíranou látkou, což žákům pomohlo si učivo lépe a s radostí osvojit.

Pedagogové postupovali trpělivě, opakovaně upozorňovali žáky na chyby. V jedné třídě byly zaznamenány funkční znaky pro práci s chybou, avšak při hospitovaných hodinách nebyla využita příležitost účinně podpořit tuto práci, která je přirozenou součástí procesu učení, a tím rozvíjet schopnost vzájemného sebehodnocení plánovitým organizováním kontroly výsledků samostatné práce.

Učitelky často využívaly různorodé pomůcky, které žákům usnadňovaly pochopení a procvičování učiva. Vhodně vedená frontální práce byla doplněna skupinovou prací. Práce ve dvojici se vyskytla ojediněle. Žáci dokázali spolupracovat a samostatně uvažovat, avšak pedagogové volili aktivity, které méně směřovaly k rozvoji komunikačních dovedností, k rozvoji logického i kritického myšlení. Žákům byl jen zřídka poskytován prostor pro diskusi a vyjadřování svých postojů a názorů.

V některých hodinách byly vhodně zařazovány relaxační prvky a protahovací cvičení, která propojovala pohyb s učením (např. běhací diktáty, dýchací cvičení, krátké protahovací cviky a další). Díky tomu se žákům snížila únava a bylo podpořeno jejich aktivní zapojení do výuky. V malé míře byly využívány prostředky informační a komunikační technologie. Až na výjimky žáci respektovali třídní pravidla chování, avšak v některých třídách s nimi méně pracovali, což vedlo k nižší koncentraci některých žáků. U mladších žáků byla věnována důsledná pozornost vytváření požadovaných pracovních dovedností (např. správné grafomotorické návyky, dodržování správného sezení), což přispělo k prevenci zdravotních obtíží, k podpoře soustředění a výkonu.

Nízký počet žáků ve všech třídách a dobrá individuální znalost každého žáka se pozitivně projevovaly v jejich úspěších, zejména při získávání vědomostí a znalostí. V naprosté většině hodin však chyběl diferencovaný přístup. Žákům byly ukládány stejné úkoly, jen občas dostali pohotovější jedinci dodatečnou práci.

V závěru vyučovacích hodin učitelé shrnuli učivo a zhodnotili splnění stanoveného cíle. Do vyučování byly začleňovány i různé způsoby hodnocení žáků (smajlíci, hodnoticí znaky na těle), což nepodporovalo žáky k vyjádření vlastních názorů a prostor pro vyjádření svých postojů. Vzájemné hodnocení nebylo vůbec využíváno, což nepomáhalo žákům přijímat hodnocení, poskytovat rady spolužákům, reagovat adekvátně a zapojovat se do diskusí.

Po dopoledním vyučování mají účastníci zájmového vzdělávání dostatečný prostor pro spontánní hru, s možností volby řízených činností. Při jednotlivých aktivitách jsou vhodně a nenásilně vedeni k dodržování nastavených pravidel, vzájemnému naslouchání a respektování. Výhodou je možnost využití venkovních prostor pro realizaci odpočinkových a sportovních aktivit. Po celý školní rok probíhá projekt Pirátská plavba po ostrovech poznání (účastníci plní v jednotlivých blocích úkoly, například prosinec se nese v duchu Vánoc, zároveň proběhlo i projektové odpoledne Mikulášská nadílka).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň dosahovaných výsledků předškolního vzdělávání odpovídala očekávaným výstupům školního vzdělávacího programu.

Přímou manipulací s předměty, materiály i připravenými specifickými didaktickými pomůckami děti získávaly dostatek zručnosti a reálných zkušeností potřebných pro další praktický život. Znalosti a dovednosti, které při činnostech prokazovaly, byly na úrovni potřebné ke zdárnému přechodu k základnímu vzdělávání. Děti chápaly základní matematické, početní a číselné pojmy a operace. Dokázaly rozlišovat zrakové a sluchové vjemy. Většina z nich si vedla dobře při řešení úkolů, dovedla postupovat podle instrukcí

a pokynů. Měly upevněné zdvořilostní i hygienické návyky a úspěšně zvládaly samoobslužnost. Z jejich projevů chování bylo zřejmé, že se ve škole cítily dobře a spokojeně. Mezi jednotlivými stupni vzdělávání je patrná úspěšná prostupnost spolupráce, a tak je zajištěna zpětná vazba úspěšnosti dětí při přechodu na vyšší stupeň vzdělávání.

Předcházení školní neúspěšnosti dětí při přesunu do vyššího stupně vzdělávání je v rámci povinné předškolní docházky školou věnována zvýšená pozornost. Způsob prováděné pedagogické diagnostiky v MŠ nemá zcela vypovídající úroveň při individualizaci vzdělávání a hodnocení vzdělávacího procesu. Práce s výsledky při individualizaci vzdělávací nabídky je ponechána v kompetenci jednotlivých učitelů, avšak vyhodnocování výsledků je bez výrazného odrazu do praxe. Vlastní pedagogická intervence je tak poskytována spíše intuitivně a její vliv na cílený rozvoj dětí je méně účinný.

Při hodnocení výsledků v ZŠ vycházejí vyučující z výhody nízkého počtu žáků a detailních znalostí každého jedince. Průběžně konzultují a operativně řeší dílčí problémy v prospěchu a chování. Ke zjišťování a vyhodnocování individuálních, skupinových a celkových výsledků vzdělávání v hlavních předmětech škola využila pouze běžné interní nástroje (písemné práce, testy, žákovské práce, ústní projev). Důraz je kladen na analýzu příčin neúspěšnosti žáků a přijímání vhodných opatření ke zlepšení (např. vzdělávání pedagogů, doučování, spolupráce se zákonnými zástupci, podněty pro zvýšení spolupráce pedagogů apod.). Formou osobních kontaktů je sledována úspěšnost žáků při přechodu na druhý stupeň okolních základních škol. Škola intenzivně spolupracuje s rodiči žáků při poskytování informací o průběhu a výsledcích vzdělávání. O výsledcích žáků školních i mimoškolních činností je informována veřejnost na webových stránkách, na sociálních sítích i prezentací v prostorách školy a na společných akcích s obcí.

Škola v loňském školním roce provedla testování pomocí nástroje SCIO Mapa školy, který zahrnuje hodnocení různých aspektů školního prostředí. Testování se týkalo nejen rodičů, ale i žáků. Kromě otázek zaměřených na spokojenost rodičů se školou, vnímání vztahů a hodnocení školy z pohledu rodičů byly součástí testování i otázky, které se zaměřovaly na názory a zkušenosti samotných žáků. Tyto otázky se týkaly zejména jejich vnímání výuky, vztahů se spolužáky a učiteli a celkového školního prostředí. Výsledky byly většinou pozitivní, což ukazuje na dobrou úroveň spokojenosti žáků i rodičů s kvalitou vzdělávání a školního prostředí. V některých třídách však byly výsledky nižší, což bylo spojeno s konkrétními problémy, které se v těchto třídách vyskytovaly a které byly aktuálně řešeny. Tato zjištění byly podkladem pro další zaměření na řešení těchto specifických problémů a zlepšení výsledků ve všech třídách. Poskytly škole cenné informace pro další zlepšování školních postupů a komunikace s rodiči.

Činnost školního poradenského pracoviště koordinuje ředitelka školy a speciální pedagožka. Školou identifikovaný výskyt rizikového chování žáků je nízký, zaznamenané případy jsou včas řešeny v rámci školy i se zákonnými zástupci. Vhodně je využíváno malého počtu žáků ve třídách, díky čemuž se daří včas zachytit negativní projevy (např. nerespektující vztahy, šikana). V rámci předcházení rizikovému chování škola cíleně pořádá preventivní aktivity pro žáky i jejich aktuální zařazení při řešení konkrétní situace ve třídě, k čemuž bylo využito i dotazníkové šetření ke klimatu školy. Žáci využívají schránku důvěry. Jejich připomínkám je věnována pozornost.

Spolupráce s různými školami přispívá k vzájemné výměně zkušeností mezi pedagogy a přípravě žáků na vyšší stupeň vzdělávání. Škola se zapojuje do kulturního a společenského života v obci. S pomocí místních organizací obohacuje svou vzdělávací nabídku.

Škola pravidelně informuje rodiče o výsledcích ve vzdělávání na třídních schůzkách a individuálních konzultacích. Na žádost rodičů využívají třídní učitelky v některých třídách WhatsApp jako rychlý komunikační kanál.

Závěry

Vývoj školy

- Kompletní rekonstrukce podkroví ZŠ.
- Zkvalitění materiálních podmínek se pozitivně promítá do kvality a organizace vzdělávací práce školy.

Silné stránky

- Provázanost spolupráce mateřské a základní školy v rámci adaptace na školní prostředí. (1.5)
- Nová výuková a relaxační zóna se pozitivně promítá do kvality a organizace vzdělávací práce školy. (2.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Pedagogická diagnostika nemá zcela vypovídající úroveň při individualizaci vzdělávání a hodnocení vzdělávacího procesu. (5.1)
- Nízká míra diferenciací s ohledem na vzdělávací předpoklady žáků a jejich rozdílné znalosti a dovednosti. (4.1)
- Malé využití aktivit a příležitostí, které by směřovaly k cílenému rozvoji postojů, komunikačních dovedností, kritického myšlení a prostoru pro diskusi žáků. (4.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zkvalitnit úroveň pedagogické diagnostiky v MŠ.
- Do výuky žáků více v ZŠ začlenit práci s chybou a vzájemné hodnocení.
- Posílit diferenciaci výuky s ohledem na individuální vzdělávací potenciál žáků.
- Ve výuce vytvářet aktivity a příležitosti, které pomohou žákům rozvíjet postoje, kritické myšlení a vést k diskusi mezi nimi.
- Zavedení vzájemných hospitací mezi učiteli.
- Důsledně poskytovat a vyhodnocovat efektivitu podpůrných opatření.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou

formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Cestičkami tam a zpět, objevujeme s kamarády celý svět, platnost dokumentu od 1. 9. 2018
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání K vědomostem zábavou, platnost dokumentu od 1. 9. 2002, novelizace k 19. 11. 2018 a 30. 5. 2023, včetně příloh
3. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání K vědomostem zábavou, platnost dokumentu od 3. 9. 2007, aktualizace 1. 9. 2024
4. Koncepce rozvoje Základní školy a mateřské školy Výčapy, příspěvkové organizace, pro období 2020–2025
5. Koncepce rozvoje Mateřské školy Výčapy 2024
6. SCIO – Analýza výsledků – Mapy škol – Analytická zpráva MŠ 2023/2024, Analytická zpráva ZŠ 2023/2024, Percentilové tabulky ZŠ 2023/2024
7. Kalendář akcí pro rok 2024 ZŠ a MŠ
8. Výroční zpráva 2023/2024
9. Poškoláček – školní časopis – školní rok 2023/2024
10. Školáček – školní časopis MŠ – 2023/2024
11. Dokumentace školního poradenského pracoviště
12. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků – školní rok 2024/2025

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Eva Švihálková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Pavel Hudeček, školní inspektor

Bc. Bohuslava Dvořáková, kontrolní pracovnice

18. 12. 2024